

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542
เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง
มาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542”

มาตรา 2¹ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้
“พืช” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรพืชและให้หมายความรวมถึงเห็ด และสาหร่าย แต่ไม่
รวมถึงจุลินทรีย์อื่น

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 118 ก/หน้า 15/25 พฤศจิกายน 2542

“พันธุ์พืช” หมายความว่า กลุ่มของพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สม่ำเสมอ คงตัว และแตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืชชนิดเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงต้นพืชที่จะขยายพันธุ์ให้ได้กลุ่มของพืชที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น

“พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักรและไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“พันธุ์พืชป่า” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและยังมิได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

“พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป” หมายความว่า พันธุ์พืชที่เกิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หรือพันธุ์พืชป่า

“สารพันธุกรรม” หมายความว่า สารเคมีที่ทำหน้าที่กำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งมีชีวิตโดยสามารถเป็นต้นแบบในการจำลองตนเองและถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อไปได้

“การตัดต่อสารพันธุกรรม” หมายความว่า กระบวนการในการนำสารพันธุกรรมที่มีต้นกำเนิดจากสิ่งมีชีวิตทั้งที่เป็นสารพันธุกรรมธรรมชาติ สารพันธุกรรมที่ดัดแปลงจากธรรมชาติ หรือสารพันธุกรรมที่สังเคราะห์ขึ้น ถ่ายเข้าไปรวมหรือร่วมอย่างถาวรกับสารพันธุกรรมเดิมของพืชทำให้มีลักษณะที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนตามธรรมชาติ

“สภาพทางพันธุกรรม” หมายความว่า องค์ประกอบโดยรวมของข้อมูลพันธุกรรมที่กำหนดการแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตร่วมกับสภาพแวดล้อม

“ส่วนขยายพันธุ์” หมายความว่า พืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่สามารถทำให้เกิดพืชต้นใหม่ได้โดยวิธีปกติทางเกษตรกรรม

“นักปรับปรุงพันธุ์พืช” หมายความว่า ผู้ซึ่งทำการปรับปรุงพันธุ์ หรือพัฒนาพันธุ์จนได้พันธุ์พืชใหม่

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง และได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีประกาศแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งสิบสองคน ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากเกษตรกรทหคน นักวิชาการด้านปรับปรุงพันธุ์พืชจากสถาบันการศึกษาหนึ่งคน นักวิชาการด้านอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติจากสถาบันการศึกษาหนึ่งคน ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร และการอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติสองคน ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช หรือเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชสองคนเป็นกรรมการและอธิบดีกรมวิชาการเกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นเกษตรกร ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์ พัฒนา หรือใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืช โดยให้คัดเลือกจากการเสนอชื่อของกลุ่ม ชมรม สมาคม กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรของทุกภูมิภาคโดยต้องมีกรรมการจากภูมิภาคละอย่างน้อยหนึ่งคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์การพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร และการอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้คัดเลือกจากรายชื่อที่เสนอโดยองค์การพัฒนาเอกชนดังกล่าว การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 6 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) พิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามมาตรา 25 และมาตรา 26
- (3) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) วางระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงหรือพัฒนาพันธุ์พืชจากพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่าหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว

(5) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

(6) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้บำเหน็จพิเศษแก่ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด

(7) กำหนดหน่วยงานหรือสถาบันให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบประเมินผลกระทบด้านความปลอดภัยทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม

(8) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา 5 เป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 9 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใดห้ามมิให้กรรมการผู้นั้น
เข้าร่วมประชุม

มาตรา 10 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้
คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
ให้นำมาตรา 9 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด 2

พันธุ์พืช

มาตรา 11 พันธุ์พืชตามพระราชบัญญัตินี้ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

(1) มีความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือคุณสมบัติอื่น
ที่เป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่จำเพาะต่อพันธุ์พืชนั้น

(2) มีความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์ที่สามารถแสดงลักษณะประจำพันธุ์ได้ในทุกครั้งของการ
ผลิตส่วนขยายพันธุ์พืชนั้น เมื่อขยายพันธุ์ด้วยวิธีทั่วไปสำหรับพืชนั้น

(3) มีลักษณะประจำพันธุ์แตกต่างจากพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัด ทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือมี
คุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่แตกต่างจากพันธุ์พืชอื่น

ลักษณะของพันธุ์พืชตาม (1) ไม่ใช่บังคับกับพันธุ์พืชป่า

หมวด 3

การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

มาตรา 12 พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีองค์ประกอบ
ดังต่อไปนี้

(1) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วย
ประการใด ทั้งในหรือนอกราชอาณาจักรโดยนักปรับปรุงพันธุ์ หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุงพันธุ์เกินกว่า
หนึ่งปีก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(2) มีความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นที่ปรากฏอยู่ในวันยื่นขอจดทะเบียน โดยความต่างนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษษกรรม การผลิต หรือการแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืช ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอกราชอาณาจักรก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(ข) พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้ว และได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

มาตรา 13 พันธุ์พืชใหม่ที่มีผลกระทบต่ออย่างรุนแรงในทางตรงหรือทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชน ห้ามมิให้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

พันธุ์พืชใหม่ที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมจะจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ต่อเมื่อผ่านการประเมินผลกระทบทางด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชนจากกรมวิชาการ เกษตรหรือหน่วยงานหรือสถาบันอื่นที่คณะกรรมการกำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดพืชชนิดใดให้เป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับการคุ้มครองและพืชชนิดใดที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ

มาตรา 15 ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ต้องเป็นนักปรับปรุงพันธุ์พืชและมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย หรือเป็นนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

(2) มีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้บุคคลสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ขอรับการคุ้มครองในประเทศนั้นได้

(3) มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

(4) มีภูมิลำเนา หรือประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรมอย่างจริงจังในประเทศไทยหรือประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

มาตรา 16 สิทธิขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างได้กระทำขึ้นโดยการทำงานตามสัญญาจ้าง หรือโดยสัญญาจ้างที่มีวัตถุประสงค์ให้ทำการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ย่อมตกเป็นของนายจ้างหรือผู้ว่าจ้าง แล้วแต่กรณี เว้นแต่สัญญาจ้างระบุไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ในการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นายจ้างหรือผู้ว่าจ้างต้องมีคุณสมบัติตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ของมาตรา 15 ด้วย

สิทธิขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการตามหน้าที่ตกเป็นของหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

ถ้านายจ้าง ผู้ว่าจ้าง หรือหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับผลประโยชน์จากการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ให้ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้รับบำเหน็จพิเศษนอกเหนือจากค่าจ้างหรือเงินเดือนตามปกติ แล้วแต่กรณี

การได้รับบำเหน็จพิเศษตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 17 ถ้ามีบุคคลหลายคนทำการปรับปรุงพันธุ์ หรือทำการพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ร่วมกัน บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ร่วมกัน

ในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมรายใดไม่ยอมรับร่วมขอจดทะเบียนหรือติดต่อไม่ได้ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 15 นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมรายอื่นจะขอจดทะเบียนสำหรับพันธุ์พืชใหม่ที่จัดทำร่วมกันนั้นในนามของตนเองก็ได้

นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมซึ่งไม่ได้ร่วมขอจดทะเบียน จะขอเข้าเป็นผู้ร่วมขอจดทะเบียนเมื่อใดก็ได้ ก่อนมีการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ เมื่อได้รับคำขอแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าผู้ร่วมขอจดทะเบียนมีสิทธิขอจดทะเบียนหรือไม่ ในกรณีนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งกำหนดวันตรวจสอบและส่งสำเนาคำขอไปยังผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วมขอจดทะเบียนด้วย

ในการตรวจสอบตามวรรคสาม พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วมขอจดทะเบียนมาให้ถ้อยคำ ชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วให้เสนอความเห็นต่ออธิบดี เมื่ออธิบดีได้วินิจฉัยแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วมขอจดทะเบียน

มาตรา 18 ในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชหลายรายต่างทำการปรับปรุงพันธุ์พืชหรือพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ที่เป็นพันธุ์พืชเดียวกันโดยมิได้ร่วมกัน ให้ผู้ซึ่งยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้ก่อนเป็นผู้มีสิทธิดีกว่า

ถ้าการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามวรรคหนึ่งได้กระทำในวันเดียวกัน ให้ผู้ยื่นคำขอตกลงกันว่า จะให้ผู้ใดมีสิทธิแต่ผู้เดียวหรือให้มีสิทธิร่วมกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด ให้คู่กรณีนำคดีไปสู่ศาล

ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด ถ้าไม่นำคดีไปสู่ศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าบุคคลเหล่านั้นละทิ้งคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

มาตรา 19 การขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำขอจดทะเบียนต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อพันธุ์พืชใหม่ และรายละเอียดที่เป็นลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่
- (2) ชื่อนักปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพันธุ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชใหม่
- (3) รายละเอียดแสดงที่มาของพันธุ์พืชใหม่ หรือสารพันธุกรรมที่ใช้ในการปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ ตลอดจนกรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืช โดยต้องมีรายละเอียดที่ทำให้สามารถเข้าใจกรรมวิธีดังกล่าวได้อย่างชัดเจน
- (4) คำรับรองว่าจะส่งมอบส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ขอจดทะเบียนและสารพันธุกรรมที่ใช้ในการปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ตาม (3) ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อทำการตรวจสอบตามเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด
- (5) ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในกรณีที่ใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป หรือพันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าวในการปรับปรุงพันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์ในทางการค้า
- (6) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 20 ผู้ซึ่งได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้นอกราชอาณาจักร ถ้ายื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้นในราชอาณาจักรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนนอกราชอาณาจักรเป็นครั้งแรก ผู้ผู้นั้นจะขอให้ระบุว่วันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ในราชอาณาจักรเป็นครั้งแรกเป็นวันที่ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ในราชอาณาจักรก็ได้ หากประเทศที่ขอจดทะเบียนเป็นครั้งแรกและผู้ขอจดทะเบียนมีสัญชาติของประเทศที่ให้สิทธิทำนองเดียวกันแก่บุคคลสัญชาติไทย

พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งส่งสำเนาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ที่ได้ยื่นไว้ในต่างประเทศพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย หรือหลักฐานอื่นภายในเวลาที่กำหนดซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา 21 ในการพิจารณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบดังนี้

- (1) ตรวจสอบคำขอจดทะเบียนให้ถูกต้องตามมาตรา 19

(2) ตรวจสอบว่ามีลักษณะเป็นพันธุ์พืชตามมาตรา 11 เป็นพันธุ์พืชใหม่ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 12 ไม่ต้องห้ามมิให้จดทะเบียนตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง และผ่านการประเมินตามมาตรา 13 วรรคสอง

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้ามีค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพันธุ์พืชนั้น ให้ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ชำระค่าใช้จ่ายเท่าจำนวนที่จ่ายจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าละทิ้งคำขอจดทะเบียน

มาตรา 22 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบตามมาตรา 21 แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่ออธิบดี

เมื่ออธิบดีพิจารณารายงานการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้วเห็นว่าคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ถูกต้องตามมาตรา 19 ให้อธิบดีมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยให้ผู้จดทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการประกาศโฆษณาตามจำนวนที่จ่ายจริง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ผู้ใดเห็นว่าตนมีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ดีกว่าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่หรือเห็นว่าคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ใดไม่ชอบด้วยมาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 15 มาตรา 16 หรือมาตรา 20 ผู้นั้นจะยื่นคำคัดค้านก็ได้ โดยให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเริ่มประกาศโฆษณาตามมาตรา 22

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาคำคัดค้านไปยังผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ยื่นคำโต้แย้งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้าน ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ยื่นคำโต้แย้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าละทิ้งคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้น

คำคัดค้านและคำโต้แย้งให้ยื่นพร้อมหลักฐานประกอบ

มาตรา 24 ในการพิจารณาคำคัดค้านและคำโต้แย้ง ผู้คัดค้านหรือผู้โต้แย้งจะนำพยานหลักฐานมาแสดงหรือแถลงเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ให้อธิบดีวินิจฉัยคำคัดค้านและคำโต้แย้งตามวรรคหนึ่งให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้านหรือคำโต้แย้ง

มาตรา 25 ในกรณีที่อธิบดีได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ดีกว่าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้อธิบดีสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ที่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีต่อคณะกรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดี

ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งของอธิบดี หรือได้อุทธรณ์แต่คณะกรรมการได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของอธิบดี ถ้าผู้คัดค้านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดีหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าผู้คัดค้านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนในวันเดียวกับวันที่ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ยื่นคำขอจดทะเบียน และให้ถือว่าการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของผู้ยื่นคำขอเดิมเป็นการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของผู้คัดค้านด้วย

มาตรา 26 ในกรณีที่อธิบดีได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ให้อธิบดีสั่งยกคำคัดค้านนั้น

ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีต่อคณะกรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดี

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

มาตรา 27 เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัยตามมาตรา 25 หรือมาตรา 26 แล้ว ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่หรือผู้คัดค้าน แล้วแต่กรณี ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย ถ้าไม่ดำเนินคดีภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ให้นำความในมาตรา 25 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 28 ถ้าปรากฏว่าคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชอบด้วยมาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 19 หรือมาตรา 20 ให้อธิบดีสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งไปยังผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่รวมทั้งผู้คัดค้าน ในกรณีที่มีการคัดค้านตามมาตรา 23

ถ้าการยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้กระทำภายหลังจากการประกาศโฆษณาตามมาตรา 22 ให้ประกาศโฆษณาคำสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ โดยให้นำความในมาตรา 22 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 29 เมื่ออธิบดีพิจารณารายงานผลการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่และกระบวนการของจดทะเบียนโดยตลอดแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุขัดข้องในการรับจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้อธิบดีมีคำสั่งให้รับจดทะเบียน

ให้ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ชำระค่าธรรมเนียมการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าละทิ้งคำขอ

เมื่อผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคสองแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่และออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้แก่ผู้ขอจดทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม

หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 30 ให้อธิบดีประกาศชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 31 หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้มีอายุดังต่อไปนี้

(1) พืชที่ให้ผลผลิตตามลักษณะประจำพันธุ์ได้หลังจากปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ภายในเวลาไม่เกินสองปี ให้มีอายุสิบสองปี

(2) พืชที่ให้ผลผลิตตามลักษณะประจำพันธุ์ได้หลังจากปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ในเวลาเกินกว่าสองปี ให้มีอายุสิบเจ็ดปี

(3) พืชที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ที่ให้ผลผลิตตามลักษณะประจำพันธุ์ได้หลังจากปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ในเวลาเกินกว่าสองปี ให้มีอายุยี่สิบเจ็ดปี

อายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้นับตั้งแต่วันที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

มาตรา 32 ให้ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่เป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่นั้น

ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะอนุญาตให้บุคคลใดใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ของตนหรือจะโอนสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ให้แก่บุคคลอื่นก็ได้

ในกรณีที่บุคคลหลายคนเป็นผู้ทรงสิทธิร่วมกัน การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิจะกระทำได้อีกแต่ด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิทุกคน

การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามวรรคสอง ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 33 ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังกล่าวซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(1) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับควบคุมครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์

(2) การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัยเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับควบคุมครองเพื่อปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช

(3) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับควบคุมครองซึ่งกระทำโดยสุจริต

(4) การเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับควบคุมครองโดยเกษตรกรด้วยการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา

(5) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับควบคุมครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

(6) การขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว ซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับควบคุมครองซึ่งถูกนำออกจำหน่าย โดยผู้ทรงสิทธิหรือด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิ

มาตรา 34 ในการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ต้องแสดงเครื่องหมายให้ปรากฏที่ส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อของส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่

เครื่องหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 35 การจดทะเบียนการรับโอนสิทธิในพันธุ์พืชใหม่โดยทางมรดกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 36 เมื่อมีความจำเป็นในการป้องกันรักษาโรคและส่งเสริมสุขภาพ การรักษาสวัสดิภาพของประชาชน การรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ

อย่างอื่น รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศห้ามมิให้ผลิต ขาย หรือจำหน่ายด้วย ประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งพันธุ์พืชใหม่เป็นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในประกาศได้

เพื่อประโยชน์ต่อความมั่นคงของประเทศ ในการรักษาความมั่นคงทางอาหาร การป้องกันการ ผูกขาดทางการค้า หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจ ออกประกาศอนุญาตให้บุคคลทั่วไปให้กระทำการตามมาตรา 33 วรรคหนึ่งได้ โดยต้องเสียค่าตอบแทนที่เหมาะสม แก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ประกาศดังกล่าวจะต้องกำหนดระยะเวลาอนุญาตให้กระทำการและกำหนดอัตรา ค่าตอบแทนไว้ด้วย

หลังจากที่ได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว แต่ยังปรากฏว่าไม่สามารถป้องกันหรือบรรเทา เหตุตามวรรคสองได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจมีคำสั่งเพิกถอนหนังสือ สำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้นได้

มาตรา 37 เมื่อพันกำหนดสามปีนับแต่วันจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ บุคคลอื่นจะยื่นคำขอใช้สิทธิ ตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง ต่ออธิบดีก็ได้ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ยื่นคำขอดังกล่าว ไม่มีการขายส่วนขยายพันธุ์ของ พันธุ์พืชใหม่ หรือมีการขายส่วนขยายพันธุ์ดังกล่าวในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายใน ราชอาณาจักร หรือขายในราคาสูงเกินควร เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะพิสูจน์ได้ว่า การนั้นเกิดขึ้นจาก พฤติการณ์ที่ตนไม่สามารถควบคุมได้ หรือพันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นสายพันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ ลูกผสม ซึ่งมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักรและ ขายในราคาที่ไม่สูงเกินควร

อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้มีการใช้สิทธิตามมาตรา 33 วรรค หนึ่งได้ โดยให้ผู้ขอใช้สิทธิจ่ายค่าตอบแทนตามสมควรแก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

การขอใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ การกำหนดค่าตอบแทน และระยะเวลาการใช้สิทธิ ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 38 อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการ จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) พันธุ์พืชนั้นไม่มีลักษณะตามมาตรา 11 และมาตรา 12
- (2) หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ออกไปโดยไม่ชอบด้วยมาตรา 13 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 19 และมาตรา 20
- (3) รายละเอียดในคำขอจดทะเบียนที่ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 19 เป็นเท็จ

ในกรณีที่มีเหตุตาม (1) (2) หรือ (3) บุคคลใดจะกล่าวอ้างหรือยื่นฟ้องต่อศาลขอให้มีการเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ก็ได้

มาตรา 39 ผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามอัตราและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องชำระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ และของทุก ๆ ปีถัดไป

มาตรา 40 ถ้าผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา 39 ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มร้อยละสามสิบของเงินค่าธรรมเนียมรายปีที่ค้างชำระ

ถ้าผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีและค่าธรรมเนียมเพิ่มภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา 39 ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่นั้น

มาตรา 41 ค่าของจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ค่าคัดค้านการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ค่าขอจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ค่าขอจดทะเบียนการโอนสิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 42 ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ทรงสิทธิในพันธบัตรใหม่ขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 4

การคุ้มครองพันธบัตรพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

มาตรา 43 พันธบัตรที่จะขอจดทะเบียนเป็นพันธบัตรพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) เป็นพันธบัตรที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น
- (2) เป็นพันธบัตรที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธบัตรใหม่

มาตรา 44 บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง ซึ่งได้ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชที่เข้าลักษณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา 43 อาจขอขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยตั้งตัวแทนยื่นคำขอเป็นหนังสือ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่

คำขออย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) พันธุ์พืชที่ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนา และวิธีดำเนินการในการอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้น
- (2) รายชื่อของผู้เป็นสมาชิกชุมชน
- (3) สภาพพื้นที่พร้อมทั้งแผนที่สังเขปแสดงเขตพื้นที่ชุมชนและเขตติดต่อ

การยื่นคำขอและการพิจารณาอนุมัติขึ้นทะเบียนชุมชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45 พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดและชุมชนเป็นผู้อนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชดังกล่าวแต่ผู้เดียว ให้ชุมชนนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชุมชนนั้นตั้งอยู่ในเขตปกครองให้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแทนชุมชนดังกล่าวได้

เมื่อได้รับคำร้องจากชุมชนตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นต่อคณะกรรมการนับแต่วันที่ได้รับเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นในการจดทะเบียนครบถ้วน

ในกรณีที่ชุมชนตามวรรคหนึ่งรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์นั้นมีสิทธิขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแทนชุมชนได้

มาตรา 46 การจดทะเบียน การพิจารณาคำขอจดทะเบียน และการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 47 เมื่อได้จดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นของชุมชนใดแล้วให้ชุมชนนั้นมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ผลิต ขาย ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นเป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นแทนชุมชนดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(1) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์

(2) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งกระทำโดยสุจริต

(3) การเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองโดยเกษตรกรด้วยการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นเป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา

(4) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

มาตรา 48 ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้าจะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้น

ในการอนุญาตให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น เป็นผู้ทำนิติกรรมแทนชุมชน ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา 49 ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นให้จัดสรรแก่ผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้นร้อยละสิบ เป็นรายได้ร่วมกันของชุมชนร้อยละหกสิบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่เป็นผู้ทำนิติกรรมร้อยละสิบ

การแบ่งผลประโยชน์ในระหว่างผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งใด ๆ เกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา 50 ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 31 มาใช้บังคับแก่อายุของหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยอนุโลม

อายุของหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามวรรคหนึ่ง อาจขยายเวลาต่อได้คราวละสิบปี หากอธิบดีเห็นว่าพันธุ์พืชนั้นยังประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 43 และชุมชนนั้นยังคงมีคุณสมบัติตามมาตรา 44 และมาตรา 45

การขอขยายอายุสิทธิและการอนุญาตให้ขยายอายุสิทธิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 51 ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 36 และมาตรา 37 มาใช้บังคับกับพันธุ์พืชพื้นเมือง เฉพาะถิ่นโดยอนุโลม

หมวด 5

การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

มาตรา 52 ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่าหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ โดยให้นำเงินรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช
- (2) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างพันธุ์พืชที่ต้องการ
- (3) ชื่อผูกพันของผู้ได้รับอนุญาต
- (4) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานการปรับปรุงพันธุ์ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง
- (5) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง
- (6) อายุของข้อตกลง
- (7) การยกเลิกข้อตกลง
- (8) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (9) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53 ผู้ใดทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัยพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าวที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 6 กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา 54 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช” ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (1) เงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52
- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช
- (3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (5) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

เงินและทรัพย์สินอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 55 เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(1) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช

(2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน

(3) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

การบริหารกองทุนและการควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา 56 ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ และบุคคลอื่นซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคนเป็นกรรมการ และอธิบดีกรมวิชาการ เกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 57 ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 55 ต่อคณะกรรมการ

(2) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอจัดสรร ขอบเงินช่วยเหลือหรือขอเงินอุดหนุน จากกองทุน

(3) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 55 ทั้งนี้ ตามแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญที่คณะกรรมการกำหนด

(4) พิจารณาอนุมัติคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามมาตรา 55

(5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา 58 ให้นำความในมาตรา 7 และมาตรา 8 มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา 9 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา 59 ให้จัดสรรเงินจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชในส่วนที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา 52 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งที่นำพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปมาใช้ประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 60 ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้คณะกรรมการกองทุนเสนอขอบุคลากรและรายงานการรับจ่ายเงินกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบรับรองและเสนอต่อคณะกรรมการ

งบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินดังกล่าว ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีและให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 7

การคุ้มครองสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืช

มาตรา 61 ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่หรือผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามมาตรา 33 หรือมาตรา 47 แล้วแต่กรณี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ทรงสิทธิตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหาย รวมทั้งการสูญเสียผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของผู้ทรงสิทธิด้วย

มาตรา 62 บรรดาพันธุ์พืชหรือสิ่งที่อยู่ในความครอบครองของผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน สิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่หรือผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามมาตรา 33 หรือมาตรา 47 แล้วแต่กรณี ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

บรรดาสิ่งที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมวิชาการเกษตรนำไปดำเนินการตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

มาตรา 63 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืชตามมาตรา 19 (3) ใช้ ยินยอมให้ผู้อื่นใช้ หรือให้แก่ผู้อื่นซึ่งส่วน ขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ หรือสารพันธุกรรมที่ส่งมอบให้แก่ตนตามคำรับรองตามมาตรา 19 (4) โดยมีขอบด้วย กฎหมายหรือมิได้รับความยินยอมจากผู้จดทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 64 ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 33 หรือมาตรา 47 โดยไม่ได้รับอนุญาต จากผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 65 ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 66 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 48 หรือมาตรา 52 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ ปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 67 ผู้ใดปลอมแปลง หรือใช้เครื่องหมายเลียนแบบ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้บุคคลอื่น หลงเข้าใจผิดว่า พันธุ์พืชนั้นเป็นพันธุ์พืชที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หก เดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท

มาตรา 68 ผู้ใดขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่หรือพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น โดยการแสดงข้อความ อันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ หรือหนังสือสำคัญแสดง

การจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 69² ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

1. ค่าขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	1,000	บาท
2. ค่าคัดค้านการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	1,000	บาท
3. หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	1,000	บาท
4. ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	ปีละ	1,000	บาท
5. ค่าขอจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500	บาท
6. ค่าขอจดทะเบียนการโอนสิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500	บาท
7. ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500	บาท

² มาตรา 69 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. 2560

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อให้มีพันธุ์พืชใหม่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจด้วยการให้สิทธิและความคุ้มครองตามกฎหมาย ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุรักษ์ และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. 2560³

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 มาตรา 54 เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคล โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 39 วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 6 และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในลักษณะดังกล่าวทำนองเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 74 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 มาตรา 78 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มาตรา 28/4 และพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518 มาตรา 72/5 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 39 วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 6 ดังนั้น เพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134/ตอนที่ 18 ก/หน้า 1/11 กุมภาพันธ์ 2560